

אגרא דכלה

וישלח פרעה וכו' וירצחו וכו' ויגלח וכו'. ענין הריצה והגילוח אינו יודע מה מלמדנו, ונראה דמשמענו צדקת יוסף איך היה לבו נכון בטוח ב"ל, כי הנה פרעה שלח לקרא את יוסף, וכבר ידעת כי קריאה הוא לשון חבה, והנה המשרתים הרשעים וירצחו מן הבור דרך כפייה רץ נא מהרה אל פרעה, הנה היה באפשר שיבין יוסף איך ובאפשר יהיה נידון לפני פרעה על דבר העלילה אשר הושת עליו, כי באפשר סיפר אודו את הענין לפני פרעה, ועם כל זה דחק את עצמו ויגלח ויחלף וכו', כי היה בטוח בנפלאותיו ית'.

וימחר יוסף כי נכמרו רחמיו אל אחיו ויבקש לבכת יובא החדרה ויבן שמה. צריך לדעת מפני מה היה בוכה, והנראה דראה מצורף ליהודה בגלות בד' נפשות הארץ מפורד ומפורד בגלות הארץ החל הזה, כי עשרת השבטים גלו בקצה אחד מן העולם ויושבים יחד ואין להם כל כך יסורים ושעבוד, מה שאין כן בנימין היה תמיד מצורף ליהודה וגלו בד' נפשות בשיעבוד ויסורים, וזה נהנהו כעת שאמר יהודה אנכי אעירבו מידי תבקשנו, אזי יהודה ערב בעדו כל הימים, כן היה הוא מצורף עמו תמיד עד היום כי יהודה הערב שלו, על כן ברכו יוסף כעת בחנינה כנ"ל כדי שתעמוד לו זכות אבות בגלות החל הזה, ובראותו זה ברוח הקודש בכה בכי רב על גלותו, וזה שתמצא:

בהפסרת שבת חנוכה, נאמר הנובאה ליהושע בן יהוצדק ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה, הנה פירשנו בזה המלאך נקרא עומד, שעומד תמיד במדרגה אחת, מה שאין כן הצדיק כל מה שמוסיף אומץ בתורה ועבודה ומצות הולך ממדרגה למדרגה נקרא מהלך, ופירשו בזה הפסוק הנ"ל שהבטיחו ליהושע בן יהוצדק שיהיה מהלך בין העומדים הם המלאכים, אבל ע"פ"כ יקשה מהו הלשון ונתתי לך מהלכים, הוה ליה למימר ותהיה מהלך בין וכו', אבל אומרו ונתתי לך מהלכים משמע מהלכים אחרים וזלתי:

והנראה לפרש עפ"י מה שאמרו בגמרא [ביבמות צו ע"ב] שהקפיד ר' יוחנן על תלמידו ר' אלעזר שלא אמר שמועה מפיו, והקשה שם מאי [טעמא קפיד] כולי האי, ותרצו דעל דבר זה ביקש דוד גם כן אגורה באהלך עולמים [תהלים סא ה] בשתי עולמות, דכשיאמרו שמועה מפיו שפתותיו דובבות בקבר ככתב [שה"ש ז' י] דובב שפתי ישנים, עיי"ש בגמ', והנה מהרואו לדעת מהו הנאה להנפטר אשר שפתותיו דובבות [הגם שאמרו שם בגמ' ככומר ג' ענבים, אינו מובן, עיי"ש ברש"י ובהתוספות]:

והנראה דהנה כתיב היום לעשותם [דברים ז' יא] ודרשו בו היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם [ע"ז ג, ג]. ממילא כל מה שהאדם מרבה ללמוד תורה בעולם הזה או יתרבה שכרו בעולם

דבר המערכת

נתת ליראיך נס להתנוסס..

בגמ' שבת (דף כ"ב) במחלוקת בית שמאי וב"ה בית שמאי סברי פוחת והולך שביים ראשון מדליקים נרות וכל יום יורד עד שביים השמיני מדליק נר אחד וב"ה סברי מוסיף והולך מהטעם דמעלין בקודש ולא מורדין, ובית שמאי סברי פוחת והולך כמו בפרי החג שמתחיל בשלוש עשרה פרים ופוחת והולך עד שמועי ביום השביעי של החג לשבעה פרים, אז כמו בחג פוחת והולך גם כאן,

ולחבין את הקשר בין פרי החג לנרות וחג החנוכה, אפשר לומר בדרך רמז מפרשתנו פרשת מקץ שחל תמיד בימי חנוכה. (ועיין עוד בספר בני יששכר מאמרי חדשי כסלו טבת - מאמר ג' וזה"ק: וממילא רוחא לן שמעתא, לבעבור זה מה נכבד הדבר קביעות ימי חנוכה בסדר מקץ דיקא דמבואר והוא השתדלות יוסף להשראת השכינה על ידי ג' מצות חידש שבת מילה ראשי תיבות וחמ"ש: עכ"ה ק), **ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם**, פרעה חלם על שבעה פרים ושבע שבלים, שבע הפרות הדקות בשר אכלו את שבע הפרות יפות המיראה והבריאות, וכך גם שבע השבלים הדקות בלעו את שבע השבלים הבריאות והטובות. ויוסף הצדיק פתר לפרעה את הפתרון ששבע הבריאות הם כנגד שבע שני שבע, ואח"כ יבוא שבע שני הרעב ולא יכירו כי היה השבע כי הרעב יבלע את השבע.

הרי בסוף בפועל היה רק שבע שני שובע ושנתיים הרעב, וכי למה היה צריך בדיק לשבע שני השבע ושנתיים רעב, הרי כל המטרה היה שיעקב אבינו ובניו ירדו מצרימה היה אפשר להיות שנה אחת שבע, ואח"כ רעב, או שמונה שבע ואחד רעב, וכו'.

ואפשר לרמוז שזה קשור לחנוכה, דהרי בחנוכה למעשה היה הנס כפח שמן הסהור שהיה בדרך הטבע היה בכוחו להדליק רק יום אחד ונעשה הנס ודלק שמונה ימים, וכבר הקשו כל המפרשים והקשיא הידוע של הבית יוסף שלמעשה היה צריך להיות רק שבעת ימים חנוכה שרק שבעת ימים היה הנס, ויום אחד היה צריך לדלוק בדרך הטבע.

ובמעשה פרעה ויוסף היה שבע שני השבע ושנתיים הרעב, כמו בחנוכה שיש שבע ימים, שכאורה זה הנס כנגד שבע השנים הטובות וכנגד שבע הפרות והשבלים הבריאות והמלאות, והשנתיים הרעב כנגד הנר השמיני שזה לכאורה היה בדרך הטבע שידליק, והנר הנוסף השמש, שהוא גם לא בדרך הנס אלא בדרך הטבע כי שמוסיף הנר כדי להשתמש לאורו ואינו קשור לנס, אבל התורה הקדושה רוצה לרמוז לנו בזה דווקא בחלום פרעה שכל הפלא היה שהפרות הכחושות והרות והשבלים השדופות מראה בלעו את הפרות הבריאות ואת השבלים המלאים, שלמעשה זה פלא גדול, אבל התורה מרמזת לנו שדווקא בשני אלו תלוי כל הנס, וכל הגילוי אלקות שהיה בחנוכה, שדווקא מתוך אלו שתי הנרות הנר השמיני ונר השמש, בהם בעצם תלוי הנס, עצם הבריאה הנפלאה שהקב"ה ברא כך שהשמן ידליק, זה המופת והפלא הגדול.

ועיין בבני יששכר מאמרי חודש כסלו וטבת מאמר

ד' את פ"ג שביאר באריכות איך שכל ענין חנוכה ופירוים הוא לגלות שגם הנהגת הטבע בזמן הגלות כפסקה הנבואה הוא ניסים נסתרים שהש"י מתנוסס עמו בהשגחתו ית"ש, ואלוקים בג' הטבע, כי גם הטבע הוא השגחתו ית' ועיין שם עוד באות ק"ל, ולפ"ז יונעם מאוד להבין כל ענין נס הנר של יום הראשון, וגם הקשר לפ' מקץ כמ"ש.

וזה שהקב"ה האריך שבמקום יום אחד ידליק שמונה ימים זה לא הוה כ"כ פלא גדול, אלא הקב"ה רצה רק להראות שכ"כ שאמר שהשמן הוה ידליק יום אחד שוה פלא גדול אז אני אמרתי עכשיו שידליק שמונה ימים, אז הנס הגדול היה באמת קודם ביום הראשון בזה שהנר בכלל דולק, שהרי זה הכל מרצון הבורא ומבריאותו את העולם כן, ורק בעינינו זה נראה כוזה טבע, ולשונות מעט את הטבע מיום אחד לשמונה זה בשבילו כביכול כאין ואפס, רק עצם הבריאה זה הפלא והנס הגדול, ולכן הפלא הגדול היה בזה שהפרות והשיבילים השדופות בלעו את המלאות,

ולכן מדמה בית שמאי נרות חנוכה לפרי החג, כי למעשה חלום פרעה והפרות מרמו על חנוכה והנס והפלא הגדול, וראים גם שבחג התחילו ביום הראשון עם שלושה עשר פרים וביום האחרון מגיעים לחשבון של שבעה פרים ובית שמאי ממשיך ופוחת והולך משבעה והלאה, שלמעשה ביום הראשון מדליק שמונה אבל מיום השני שמתחילים להוריד נמצא שמורידים שבעה וכ"ז עד למטה. וזה מתקשר ענין חלום פרעה שבעה ושנתיים וענין חנוכה וכן טעמא דבית שמאי.

ובזה אפשר להבין על גדולת יום האחרון שנקרא זאת חנוכה, כמבואר בבני יששכר מאמרי חודש כסלו טבת מאמר ה' במעלת יום האחרון אשר נקרא בישראל זאת חנוכה וזה"ק:

וזה שהוא מנהג אבותינו לקרוא יום השמיני זאת חנוכה, **היינו זאת היא עיקר כוונת חנוכה, חכמה לשפחות**, ובקניית התורה אשת חיל יקנה ממילא כל שפחותיה: עכ"ה ק"ק

כמו שמרומז זא"ת שבחנוכה שמתחלק, ז' ימי חנוכה והיום האחרון הוא יום טוב מיוחד, שלפי שיטת בית שמאי ביום האחרון מדליקים רק נר אחת, וכפי שאמרנו שבנר האחת הראשון שהוא למעשה הנר שהיה צריך לדלוק ממילא ובלא נס, בזה מראה על עצם בריאת הכוח בשמן שידליק, כי זה הכל רק מכח השגחתו יתברך,

ו"את חנוכה" בא לרמוז על האמונה, וראשון העולם של כוח האמונה זה האמונה בבריאת העולם שהכל נעשה ע"פ רצונו והשגחתו יתברך, ושום דבר קטן שבקטניו לא נעשה לבד, והכל משתך הלאה בכל רגע ורגע להתנהל ע"פ רצונו יתברך, וגם לפי שיטת בית הלל שביים השמיני מדליק שמונה נרות מרמו גם כן על שלימות המצוה והשלימות, והיינו דווקא כשמדליק את הנר השמיני המורה על הלימות דווקא כשמדליק עם הנר השמיני שלכאורה הנס בכלל הנס, ואכן דווקא עם הנר השמיני מגיע השלימות של מצוות החנוכה כשמכליל את הנר השמיני ומוסיף לשבע הנרות, וזהו אכן גדולתו של היום הזה דהנר

סגולת יום האחרון 'זאת חנוכה'

והנה כשבאתי לכלל זה, הנה אומר לך הדבר אשר מרגלא בפומייהו דרבנן רבותינו כת הקודמים אשר בחנוכה יש מקום לעורר פקודת עקרים ועקריות כעין ראש השנה, הנה לדעתי עיקר העניין עיקר הסגולה ביום האחרון הנקרא בכפי כל זאת חנוכה אשר כוונתו מן נוצר עד ונקה מול עליין ומזל תחתון, ובני חיי ומזוני לא בזכותא תליא מילתא אלא במזל"א תליא מילתא [מו"ק כח.], ואעפ"כ יש לרמז על כל ימי חנוכה, ותבין מתוך הדברים שיתבאר להלן אי"ה, ואומר לך כעת מתתיהו בגימ' רא"ש השנ"ה, ודי בזה כעת:

(בני יששכר - מאמרי חדשי כסלו טבת - מאמר ב)

ותתבונן לפי זה, מ"ש לעיל (במאמר אור תורה [מאמר ב] סימן י) מתתיהו בגימטריא רא"ש השנ"ה, אשר הוא יום הזכרון, אשר הוא מסוגל לזכירה לעקרים ולעקריות, והנה מקובל מרביתנו נוחי נפש אשר גם ימי חנוכה המה בסגולה מעין זה, והנה על פי דברינו הנ"ל תשכיל ותבין דבר מתוך דבר, אשר ה"ה כימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור, הבן מאד, ועוד יתבאר אי"ה בטעמי יום השמיני הנקרא בכפי כל ישראל 'זאת חנוכה'.

(בני יששכר - מאמרי חדשי כסלו טבת - מאמר ד)

והמשכיל על דבר יבין היטב שבהארט מצוה זו יכולין לעורר רחמים בבני חיי מזוני ופקידות עקרות על ידי הארת י"ג מדות של רחמים, ודוד רמזם בידך עתות"י הצילני מיד וכו' [תהלים לא טז], ואחר כך אמר האירה פניך על עבדך רמז לנר חנוכה, והבן הרמיזות האלה:

(בני יששכר - מאמרי חדשי כסלו טבת - מאמר ה)

ידוע מה שהצדיקים אומרים אשר עת מוכשר להמשיך פרנסה טובה לישראל הוא זאת חנוכה. וכמו כן בשמיני עצרת, שהוא שמיני של חג מברכין ה'גשם' הרומז על 'גשמיית' ופרנסה, כי זאת חנוכה היא במלכות, כמו"ה בספרים, וזאת חנוכה עולה מלכות עם הכולל. ולדעתי עיקר שם זאת חנוכה הוא ע"ש קריאת הפרשה 'זאת חנוכה המזבח', ותיבות זאת חנוכה

עולה מלכות שמי"ם, והיא המחלקת טרף ומזון לכל הבריות, וכן הוא שמיני עצרת שהוא רגל הרביעי שבמרכבה בחינת דוד המלך. אמנם עיקרן של דברים, כי מצינו בפסוק אחר כל השבע מדות, שהם לך ד' הגדולה והגבורה והתפארת וכו' לך ד' הממלכה, נאמר שמה והעושר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל [דברי הימים-א כט ב], הרי אשר אחר עבור השבעה ימים, אז בחינה השמינית להמשיך העושר והכבוד, ע"כ ממשכינן ביום השמיני עשירות ופרנסה. ויש לרמז תיבות ואת"ה מש"ל בכ"ל עולה שמי"ן ז"ת ז"ך, רמז על יום השמיני של חנוכה, שממשיכין עושר והכבוד על ידי הדלקת המנורה בשמן זית זך. והוא הרמז בקריאת שמו 'זאת חנוכה', כפי הנודע מנוסח ברכת המזון 'כי הוא אל זך', ואח"כ אומרים 'פותח את ידך', ואיתא שם לכוון על פרנסה מצד החכמה [ענין בסידור ר' אשר דף קמא.], ונקרא שם אל' נהירו דחכמתא הנסתר בתוך שם ס"ג, כידוע אשר מן שם ס"ג יוצא שם של ג' יוד"ן ואל"ף שהוא אל' הנסתר בתוכו [ענין בעץ חיים שער כט פרק ב.], וע"כ נקרא 'כי הוא אל', היינו, תיבות 'הוא רמזו על נסתר, וע"כ כ"י הו"א אל' עולה חכמה, וממשיכין אל בחינת אוכ"ל, שהוא אל' הו"ה עולה ז"ן, ואח"כ ממשיכין שם חת"ך הרמזו בס"ת של פותח' את ידך'. וכל אלו מרומז בתיבות זאת חנוכה שגרמזו בו 'הוא' וגם תיבת ז"ן, ע"ד האמור כ"י הו"א אל' ז"ן, וגם אותיות חת"ך, ובצירופים כל אלו 'הוא' ז"ן חת"ך הן המה אותיות 'זאת חנוכה', רמזו להמשיך פרנסה ושפע בזה היום לכל ישראל אמן:

(אמרי נועם - זאת חנוכה)

אמרו ז"ל, אשר נר חנוכה הוא סגולה לבנים, לפקוד עקרות, וכמו שאמרו ז"ל הרגיל בנר הווין ליה בנים זכרים [ענין שבת כג. ושם היה בנים תלמידי חכמים]. ויש לרמז כפי הידוע אשר הארבע בארות שחפר יצחק אבינו היו נגד הארבע גליות, עיין בבעל הטורים פרשת תולדות [בראשית כו כב.], ונרמז בקרא וירא יעקב כי יש שבר במצרים

המשך 'דבר המערכת'

השמיני שלכאורה הינו הנר הטבעי, בו מונח הכוח של בריאת העולם וכל הייצור והיקום, להראות כי כח הנר בתוכו שיאיר ובכח הבורא להורות על אותו נר שבדרך הטבע של בריאת העולם להיות דולק רק יום שידלוק עתה שמונה ימים.

והקב"ה רצה במצוות חנוכה להורות לנו על דרך החיים שאנו צריכים לעשות בכל דבר השתדלות קטנה כמו בנר חנוכה, דלכאורה הקב"ה יכול לעשות שידליק גם משהו אחר לשמונה ימים ולא דווקא מהפח שמן, הרי הוא אמר והיה העולם, אבל האדם צריך לעשות השתדלות בכל דבר בדרך הטבע, ובהשתדלות הזו יהיה לו נס וגילוי שלא כדרך הטבע, אבל צריך לעשות השתדלות בדרך הטבע כמו בפח השמן שהיה צריך להדליק יום, והנס היה שדלק והתרחב למעבר לדרך הטבע לשמונה ימים, וכך גם בכל דבר שבקדושה שפותחים פתח בלימוד התורה כי נר מצווה ותורה אור וגם בפרנסה וכו' והקב"ה מצמיח ישועה שלא כדרך הטבע ע"י תפילה ובקשת תחנונים, והיא יסוד גדול.

וליהבן אם כך הם פני הדברים אם מתבוננים בגדלות ובכוח הבורא בבריאת העולם אז מה גדול הנס שהיה בימי החנוכה, ועל כך מסביר רבינו בספרו בני יששכר - מאמרי חדשי כסלו טבת - מאמר ד: עפ"י הדברים האלה אפשר לך הפסוק נתת ליראיך נס להתנוסס מפני קשט סלה [תהלים סו]. והנה יש להתבונן, א' מהו להתנוסס, ב' מהו קשט סלה, ג' הנה דרשו על זה חז"ל [ב"ר פ"ה א'] קשט סלה כדי שתתקשט מדת הדין בעולם, זה אינו מובן כלל, והנראה לפרש עפ"י מה שכתבנו לעיל דלבעבור זה קבעו נס חנוכה ופורים לדורות מה שאין כן בשאר הנסים, הוא מפני שראו שהאור הזה שנתגלה בימי הנס הוא עתיד להאיר בכל שנה ושנה, ומפני מה עשה י"י ככה בנסים האלה משא"כ בשאר הנסים, הוא מפני שכבר הגיע זמן הסתר פנים שהיה העולם מתנהג על פי נסים נסתרים טבע (עד עת קץ ב"ב), ויש חשש שיתלו כל הענינים בטבע ולא בהשגחת

השמיני שלכאורה הינו הנר הטבעי, בו מונח הכוח של בריאת העולם וכל הייצור והיקום, להראות כי כח הנר בתוכו שיאיר ובכח הבורא להורות על אותו נר שבדרך הטבע של בריאת העולם להיות דולק רק יום שידלוק עתה שמונה ימים.

והקב"ה רצה במצוות חנוכה להורות לנו על דרך החיים שאנו צריכים לעשות בכל דבר השתדלות קטנה כמו בנר חנוכה, דלכאורה הקב"ה יכול לעשות שידליק גם משהו אחר לשמונה ימים ולא דווקא מהפח שמן, הרי הוא אמר והיה העולם, אבל האדם צריך לעשות השתדלות בכל דבר בדרך הטבע, ובהשתדלות הזו יהיה לו נס וגילוי שלא כדרך הטבע, אבל צריך לעשות השתדלות בדרך הטבע כמו בפח השמן שהיה צריך להדליק יום, והנס היה שדלק והתרחב למעבר לדרך הטבע לשמונה ימים, וכך גם בכל דבר שבקדושה שפותחים פתח בלימוד התורה כי נר מצווה ותורה אור וגם בפרנסה וכו' והקב"ה מצמיח ישועה שלא כדרך הטבע ע"י תפילה ובקשת תחנונים, והיא יסוד גדול.

ורואים מדבריו הק', אשר הקב"ה מלבש את הטבע בניסים בכדי שיתגלה האור וכוחו יתברך, וע"י הנס מתבונן האדם ורואה גם בטבע היום יומי שהכל חסדים וניסים, וע"י ההתבוננות הזאת, משפיע הקב"ה גם בדור הזה התגלות האור ע"י ניסים וחסדים לבני ישראל אשר מודים ומשבחים ומפארים שמו הגדול על כל הטבות אשר עשה עמנו עד היום, וישפיע עלינו המשכה של חסדים עד בלי די, בני חיי ומוזני המושפע בימים האלו ימי החנוכה לכל אל"ה להיושע ע"י יום המצוות בימים האלו בהידור ובכוונה, ומי יתן נזוכה לקיימם בשלימות.

ערש"ק נקף ו' דאנוכה,
אאוהל רבינו הק' בדיונו,
בברכת שבתא טבא,
ידידכם פנחס בנימין בן אנה לאה

רמזנו במקום אחר [לעיל במאמר יא] וידג'ו לר"ב בקר"ב האר"ץ [בראשית מח טז] עולה מתתיהו. ולזה שר"ה רח"ל הנ"ל עולה אל' פעמים הו"ה, ע"ד הכתוב אל' הו"ה ויאר לנו [תהלים קיח כז], שהוא אור המנורה, העולה עם הכולל שמי"ן ז"ת כנודע:

(אמרי נועם - לחנוכה)

[בראשית מב א], יען כי מצרים הוא כוללות של הארבע גליות, על כן י"ש שבי" עולה ד' פעמים בא"ר. ואותה באר הנקראת 'רחובות' היא נגד מלכות יון, ואז אמר כי הרחוב ד' לנו ופרינו בארץ [בראשית כו כב]. על כן ימי חנוכה שהיתה [בהם] מפלת מלכות יון, מסוגלים המה לפקידת עקרות, וכאשר

ביום 'זאת חנוכה' עלה הציבור לתפילה בציון רבינו ה'בני יששכר', ולאחמ"כ יסעו לליזענסק לתפילות למען הכלל והפרט.

ניתן עדיין לשלוח קוויטלעך: לכמה שעות ובקשות באימייל pini3537@gmail.com לשם בודד להתקשר למספר 48-880770418.

שבת ח"י טבת בדינוב

שבת לפני הילולת רבינו ה'בני יששכר' החל בח"י טבת יום א בערב.

מסלול א: פולין בלבד: הכולל שבת בדינוב להילולא, לזענסק, לאנצוט, רימנוב, קראקוב, צאנו, אושב'ץ.

יצאה ביום ה' י"ד טבת חזרה ביום רביעי כ' טבת המחיר, 590 דולר בלבד.

מסלול ב' פולין אוקריינה: שבת בדינוב - להילולא, לזענסק, לאנצוט, רימנוב, בעלז, אניפולי, בארדיטשוב, מעזיבוז, וולעדינק.

חזרה ביום ה' כ"א טבת המחיר 730 דולר בלבד. לפרטים 050-4132188.

החלה ההרשמה לשבת כ"א אדר בדינוב.

בכל ליל שישי בשעה 10.00 מתקיים שיעור בספר 'אגרא דכלה' בבית המדרש דינוב רחוב בלזר 17 שכונת בית ישראל.

מדי יום רביעי שיעור בספה"ק 'בני יששכר' ע"י האדמו"ר מסאסוב שליט"א בבית מדרשו רח' רש"י 44 יום בשעה 8.15 זמן תפילת שחרית בשב"ק בשעה 10.30 - קידושא רבא במקום - בבית מדרשינו לא מדברים בשעת התפילה וקריאת התורה

הגליון יוצא לאור ע"י מוסדות 'בני יששכר' בית המדרש דינוב, רחוב בלזר 17 ירושלים | הערות אפשר לשלוח לת.ד. 5495 ירושלים או באימייל: info@moreshet.pl המעוניינים לקבלת העלון באימייל, ישלחו בקשה לאימייל הנ"ל.